

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Temerin

Kasza József, elnök

Vajdasági Magyar Szövetség

Dr.

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Temerin

Kasza József, elnök

Vajdasági Magyar Szövetség

Dr. Páll Sándor, elnök

Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége

Rácz Szabó László, elnök

Magyar Polgári Szövetség

Tisztelt Elnök Urak!

A kisebbségi egypártrendszer ideje a Vajdaságban lejárt. Annak ellenére, hogy a budapesti és a belgrádi támogatások is egy helyre futnak be, a négy politizáló szervezet léte és tevékenysége megfellebbezhetetlen tény. E tény semmibevétele politikai veszteséggel fenyeget.

A vajdasági magyar politikai elit iránti bizalom erősen megcsappant. Óbecsén például az érvényes szavazatok több mint háromnegyedét a szerb pártok polgármester-jelöltjei kapták meg, holott a lakosság fele magyar. A különbség abból adódik, hogy a magyarok egy része el se ment szavazni, s voltak szép számmal, akik átszavaztak az úgymond demokratikus szerb pártokra. Az ok: a magyar pártok érdekérvényesítő képessége csökken, s ezt a hátrányt a nagyhorderejű kérdésekben megvalósított eredményes összefogás elmaradása miatt nem tudják ellensúlyozni.

Miközben a magyar pártok mindenütt bizalomvesztéssel küszködnek, nyakukon egy újabb válság. Az utódországokban kialakult körülmények folytán (nincs már szükség a "magyar demokratákra"?) az egypártrendszerre épülő a bizalmi minimumon alapuló együttműködési mechanizmus megingott az egész Kárpát-medencében.

A bizalmi minimum az a helyi többség nemzeti érdekeinek érvényesítését célzó politikai követelményrendszer, amelynek maradéktalan teljesítése nélkül a helyi többségi hatalom nem engedélyezi valamely kisebbségi párt "kormányzati felelősségvállalását". Elsősorban az autonómiaköveteléseket kell jobb időkre halasztania annak a Kárpát-medencében működő magyar politikusnak, vagy pártnak aki, vagy amely kormányzati tisztségekhez akar jutni. Mára azonban ez sem elég. Mivel a nemzetközi közösség mindenütt "hitelesítette" a helyi többségi társadalom "demokratizálódását", a "kisebbségi demokraták" kutyaszorítóba kerültek. A helyi többségi politikai elit egyre inkább felszórólja a bizalmi minimumot, s a kormányzati felelősségvállalók aktív szerepre kényszerülnek a kisebbségi közösségek felé irányuló szerb, román szlovák stb. nemzeti érdek elfogadtatásában.

Ezzel ellentétes folyamatban, a kisebbségi oligarcháknak szembe kell nézni a ténnyel, hogy a szavazóiktól nemzeti alapú támogatást csak akkor remélhetnek, ha reális eredményeket tudnak felmutatni. A szavazók elsősorban az autonómiakövetelések érvényesítését hiányolják. Újabban a kettős állampolgárság elmaradása miatt is nagyrészt a megalkuvó kisebbségi pártokat hibáztatják.

Ha szerencsénk lesz, nekünk magyaroknak, ezek az ellentétes folyamatok demokratikus úton feloldható konfliktushoz vezetnek. Jó esetben, akár már középtávon, megszűnhet a kisebbségi egypártrendszer, a bizalmi minimum intézménye pedig elértéktelenedhet.

Nézzük meg, mi a helyzet a bizalmi minimummal Szerbiában?

A szerb részről megkövetelt bizalmi minimumnak az tesz eleget, aki nem követel tényleges magyar, politikai autonómiát, s a magyarságnak hajlandó bizonygatni, hogy követeléseit nem az egyidejűség és a viszonosság elve alapján kell rendezni. Hogy az majd máskor, az új szerb alkotmány meghozatalakor, vagy a Vajdaság státusának rendezésekor kerülhet napirendre. Újabban szükséges a vajdasági magyarság kosovói szerbekkel való riogatása és sérelmeinek eltussolása is.

A nemzeti oldal ezt nem vállalja. Az egyidejűség és a viszonosság alapján magyar, politikai autonómiát követel. Hogy ez a világos elhatárolódás kialakulhatott, a hátrányos helyzetben levő ellenzéki magyar pártok életképességének köszönhető. A hárompárti összefogás a pártpolitikákban meglevő nagy különbségek ellenére létrejött. A közös fellépés a többpártrendszerben honos egyeztetések hatékonyságát dicséri. S egyben utal a többpártrendszer egypártrendszerrel szembeni fölényére is.

A Vajdaságban kormányzati felelősségvállaló VMSZ egyelőre elfogadja a szerbiai bizalmi minimumot, de még nem hozott végső döntést. Az európai autonómiák történetéből tudjuk, hogy a jelenlegi helyzetben, a Kosovo státusával kapcsolatos tárgyalások közepette, a vajdasági magyarok autonómiakövetelésének mellőzése megengedhetetlen történelmi hiba

Írta: NH

2006. február 13. hétfő - Módosítás: 2006. február 13. hétfő

lenne. A többségi nemzet ugyanis csak a nemzetközi nyomásnak engedve szokott engedményeket tenni. Éppen ezért jó lenne, ha a VMSZ is nem a magyarok riogatásában, hanem a magyar autonómia-modell érvényesítésében találná meg az összefogás lehetőségét.

A hárompárti kezdeményezéssel a részvevő pártok mentesülhetnek az autonómiakövetelések mellőzésének vádjától, de a vajdasági magyar politikai elit egészének vállalnia kell a súlyos történelmi felelősséget, ha nem ismeri fel, vagy nem vállalja a nemzet szempontjából egyedül helyes megoldást: a közös autonómiamodelt és a közös fellépést a szerb a budapesti és a nemzetközi politikai színtéren.

Tisztelt Elnök Urak!

A hárompárti kezdeményezés körül immár több mint két hónapja folyó értelmetlen és főleg eredménytelen vitánkat a Vajdaságban már mindenki unja.

Jóllehet ez a megmozdulás pártjaink felelősségét nem csökkentheti, a Civil Mozgalom autonómiatanácskozássra vonatkozó kezdeményezését csak helyeselni lehet. A Vajdaságban ugyanis már van három autonómiamodell. Lehet választani. A történelmi VMDK 1992-es és 1995-ös, meg természetesen a VMDP magyar (perszonális) autonómiára vonatkozó modelljére gondolok. A Korhecz-Várady-féle nemzeti tanácsról szóló törvénytervezet nem magyar autonómiamodell. Nem, mert minden szerbiai kisebbségre vonatkozik, így például a dél-szerbiai albánokra is. Különösen a nemzeti tanácsok helyének és szerepének meghatározásával a szerzők vállalják a szerb bizalmi minimum teljesítését. Azt, hogy a kisebbségvédelmi intézményrendszerben megvalósulhasson a szerb hatalom közvetlen politikai ellenőrzése, sőt, bizonyos irányító funkciók érvényesítése is.

A VMDP-modell használati értékét leginkább az mutatja, hogy a szerb kormány alapul vette a kosovói szerbek státusára vonatkozó javaslatainak kidolgozásakor. Ennek ellenére a közös fellépés érdekében a javasolom, segítsük a Civil Mozgalom kezdeményezését. Megtartva a konkrét modellre vonatkozó esetleges álláspontjainkat, a részvevőknek közös négypárti kezdeményezésként, kínáljunk fel az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által a minap meghatározott alapelveket. E szerint a működő autonómiaformák gyakorlati biztosítékai:

- az Alkotmány és a törvények által biztosított jogi háttér;
- a közösség által működtetett saját intézményrendszer;
- a közösség saját döntési jogköre és hatásköre;
- az ezek gyakorlásához szükséges anyagi feltételek;
- az autonómiát működtető vezető testületek demokratikus megválasztása.

Közös célunk lehet olyan autonómiamodell elfogadása, amely alkalmas arra, hogy feltárja, kifejezze és képviseljen is biztosít a vajdasági magyarság alapérdekeinek érvényesítéséhez. Várom szíves visszajelzésüket.

Tisztelettel:

Temerin, 2006. február 12.

Ágoston András újabb levele a vajdasági pártelnökökhöz

Írta: NH

2006. február 13. hétfő - Módosítás: 2006. február 13. hétfő

Ágoston András